

การประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ
**Application of Business Management Principles According to the
Sufficiency Economy Philosophy with Small and Medium Enterprises in
Surin, Buriram and Sisaket**

จิตาภา เรืองกิตติญา¹, อารยา อึ้งไพบลูญกิจ^{2*}, เฉลิมพล คงจันทร์³, ทาริกา รัตนโสภา⁴,
และ อรุณี นามวงศ์⁵
**Jidapa Rueangkittiya¹, Araya Uengpaiboonkit^{2*}, Chalearmphon Kongchan³,
Tarika Rattanasopa⁴ and Arunee Namwong⁵**

Received: September 18, 2019; Revised: December 8, 2019; Accepted: April 17, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเป็นไปได้ของการประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า การประยุกต์ใช้หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและระดับการประยุกต์ใช้หลักการจัดการธุรกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมในการประยุกต์ใช้หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการธุรกิจ แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

¹ สาขาวิชาการบัญชี คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ Department of Accounting, Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Surin Campus

^{2*} สาขาวิชาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ Department of Management, Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Surin Campus
**Corresponding author e-mail: araya_eung@hotmail.com*

³ สาขาศึกษาศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ Department of Education, Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Surin Campus

⁴ สาขาวิชาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ Department of Management, Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Surin Campus

⁵ ฝ่ายนโยบายและประกันคุณภาพ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ Division of Planning and Educational Quality Assurance, Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Surin Campus

Abstract

This research the objective is to study the feasibility of applying the principles of business management in accordance with the sufficiency economy philosophy with small and medium enterprises in Surin, Buriram and Si Sa Ket. The population used in this study namely, small and medium enterprises in Surin, Buriram and Si Sa Ket. The sample group consisted of 400 people. Statistics used in data analysis were frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation. Result found that: Application of business management principles according to the sufficiency economy philosophy of entrepreneurs, small and medium enterprises and the level of application of business management principles in the overall picture, it is at a high level. Appropriateness in applying the principles of business management according to the sufficiency economy philosophy, it is at a high level.

Keywords: Business Management, Sufficiency Economy Philosophy, Small and Medium Enterprises

บทนำ

การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นการประยุกต์ใช้เข้ากับภาคเกษตรกรรม ส่วนภาคอุตสาหกรรม ยังพบว่ามี การประยุกต์ในแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงยังไม่มาก และยังไม่ชัดเจนนัก โดยในภาคอุตสาหกรรมนั้นจะเน้นการดำเนินธุรกิจตามแนวคิดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งการดำเนินการตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องพิจารณาหลักปฏิบัติที่สอดคล้องครอบคลุมหลักธรรมาภิบาล ที่เน้นเรื่องการบริหารด้วยความโปร่งใส มีความรับผิดชอบและรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกทุกคน ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัยจากการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน และคำนึงถึงผลประโยชน์ของลูกค้าในฐานะผู้มีส่วนร่วมมีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นสำคัญ (อภิชัย พันธเสน, พิเชษฐ์ เกียรติเดชปัญญา, และสรวิชัย เปรมชื่น, 2546) แต่เศรษฐกิจพอเพียงได้ก้าวไปไกลกว่าที่เน้นการบริหารจัดการอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูง และเน้นความไม่โลภพร้อมกันด้วย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมและของประเทศโดยรวม ดังนั้นเราจึงควรหันมาให้ความสนใจกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ถือได้ว่าเป็นหลักการบริหารที่มีความเหมาะสมกับประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารธุรกิจที่มีขนาดกลางและขนาดเล็กที่เป็นรากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจระดับมหภาค ภาคธุรกิจเหล่านี้จะช่วยสร้างงาน สร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างเงินตราต่างประเทศ ลดการนำเข้าสินค้าต่างประเทศ เป็นจุดเริ่มต้นในการประกอบธุรกิจ จนกระทั่งเป็นการสร้างความเชื่อมโยงกันระหว่างธุรกิจที่มีขนาดเล็กจนไปถึงธุรกิจที่มีขนาดใหญ่ และเชื่อมโยงไปถึงภาคธุรกิจการผลิตอื่น ๆ นอกจากนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจของท้องถิ่นที่วิสาหกิจนั้นตั้งอยู่ และจากการศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ พบว่า ปัญหาของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม คือยังผลิตแข่งกันกับประเทศที่ก้าวหน้ากว่าได้ลำบาก จะต้องทุ่มเททรัพยากรเข้าไปแก้ไขปัญหาด้าน เช่น ด้านทุน ด้านตลาด เทคโนโลยี และการจัดการ (อภิชัย พันธเสน และคณะ, 2546: 261-264) ปัญหาสำคัญที่อุตสาหกรรมมีอยู่ก็คือปัญหาการก่อกวนที่ไม่สามารถชำระคืนได้ นั่นคือปัญหาต่างๆ เกิดจากการปฏิบัติที่ขัดต่อหลักการเศรษฐกิจพอเพียงในข้อที่ว่า มีขนาดการผลิตสอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ ไม่โลภจนเกินไป และไม่เน้นกำไรระยะสั้นเป็นหลัก และเน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อนหนี้สินจนเกินความสามารถในการบริหารจัดการ

จากปัญหาที่เกิดขึ้น จึงควรมีการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มากขึ้น โดยควรจะส่งเสริมให้มีความรู้ วิสัยทัศน์ แนวคิดที่ชัดเจน โดยเฉพาะเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้การทำงานของธุรกิจมีประสิทธิภาพ เกิดพลังและเกิดความเข้มแข็ง (กังสดาล อยู่เย็น, 2544) หลักเศรษฐกิจพอเพียงมี 3 ประการ คือ 1) มีภูมิคุ้มกันดี 2) มีการประมาณตน 3) ใช้องค์ความรู้ใช้สติและปัญญา หลักการนี้นำไปใช้ในการสร้างพลัง 4 พลังขับเคลื่อนสังคมได้คือ 1) พลังความเข้มแข็งของชุมชน 2) พลังความสามัคคีในการแข่งขัน 3) พลังमानฉันท 4) พลัง

โลกาภิวัตน์ (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2549) การสร้างพลังในการพัฒนาเศรษฐกิจให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจนั้น ต้องสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มในฐานะเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรมีความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และเพื่อเป็นการยืนยันว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนี้สามารถนำไปประยุกต์กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้จริง และมีการนำไปประยุกต์ใช้ในระดับใด โดยเฉพาะในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีปัญหาความยากจนเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ จึงสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์หลักการจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ ว่ามีการประยุกต์ใช้หลักการอยู่ในระดับใด เพื่อหาแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในการประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความอยู่รอดให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อันเป็นรากฐานสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ

ดังนั้น การศึกษาดังนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาระดับความเป็นไปได้ของการประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ

ทบทวนวรรณกรรม

แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดการธุรกิจ หมายถึง การติดตามการดำเนินการโดยองค์การหรือบุคลากรที่ร่วมงานกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1. ประสิทธิภาพคือ การใช้ความสามารถในด้านการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นคน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ อย่างคุ้มค่าที่สุดเพื่อให้การทำงานสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ประสิทธิภาพคือ ใช้วัดความสามารถในการทำงานกับการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาถึงผลงานที่ได้รับกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. ปัจจัยการจัดการ ปัจจัยการจัดการเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในงานด้านการจัดการ เพื่อใช้ดำเนินงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานที่มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 คน (Man) คือ ทรัพยากรบุคคลถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งที่จะก่อผลสำเร็จให้กับองค์การได้อย่างมากทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพมากที่สุด

3.2 เครื่องจักร (Machine) คือ เครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จัดหาและซื้ออย่างพิถีพิถันเพื่อใช้ปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าต่อการลงทุน

3.3 เงินทุน (Money) เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสนับสนุนในการจัดหาทรัพยากรเพื่อหล่อเลี้ยงและเอื้ออำนวยให้กิจกรรมขององค์การดำเนินไปโดยไม่ติดขัด ซึ่งเงินทุนนี้มีทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงราคาต้นทุนของเงิน คือ ดอกเบี้ยอีกด้วย

3.4 วัสดุสิ่งของ (Material) ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีปริมาณและมูลค่าสูงไม่ต่างไปจากปัจจัยตัวอื่น ๆ เพราะวัตถุดิบและวัสดุสิ่งของเหล่านี้จะต้องมีการจัดหามาใช้ดำเนินการผลิตหรือสร้างบริการตลอดเวลา

เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยตั้งแต่ก่อนวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ โดยสร้างพื้นฐานความดี พอกินพอใช้ของประชาชนเป็นเบื้องต้นก่อน และใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อความจำเป็นพื้นฐานมั่นคงแล้ว จึงค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้น ตามลำดับ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (อภิชาติ พันธเสน, 2549)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจและเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (อภิชาติ ปันธุเสน, 2549) เศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน "ทางสายกลาง" โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรินั้น มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน คือ

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกในเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยวิกฤติเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนในการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. ค่านิยม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- 3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

- 3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากปัจจัยเหตุที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

- 3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งระยะใกล้และระยะไกล

- 3.4 เงื่อนไข เป็นการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวัง ในขั้นปฏิบัติเงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แนวทางปฏิบัติหรือผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี จากหลักเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าว สรุปได้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วยกรอบแนวคิดที่ชี้แนะแนวทางใน

การดำรงชีวิตและปฏิบัติตนในการพึ่งพาตนเองอย่างมีปัญญาคุณลักษณะสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับบนทางสายกลางและมีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนคำนึงถึงความพอเพียง ประกอบ 3 คุณลักษณะ คือ ความพอประมาณ คือ ความพอดีไม่น้อยและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง ความมีเหตุผลการตัดสินใจในความพอเพียง ต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล จากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันในตัวเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกลภายใต้ 2 เงื่อนไขทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนในทุกระดับดำเนินไปในทางสายกลาง ซึ่งมีความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัว เพื่อรองรับต่อผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน อยู่ภายใต้เงื่อนไขความรอบรู้รอบคอบระมัดระวังเงื่อนไขภายใต้ความมีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน และ อดทน เพื่อให้เกิดความสมดุล และพร้อมรับรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน จากแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมองเห็นว่าปรัชญานี้สามารถนำสู่การปฏิบัติได้จริงและไม่เพียงแต่เกษตรกรเท่านั้นที่จะเอาไปใช้ได้ ปรัชญานี้ยังสามารถนำไปใช้ได้กับทุกคน ทุกหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ซึ่งอาจจะต้องปรับให้เข้ากับหน่วยงานและองค์กรนั้นๆ และจากทฤษฎีสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับหลักการจัดการธุรกิจได้

การประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดการพัฒนาสังคมแบบทางเลือกหรือในบริบทการเคลื่อนไหวทางปัญญาแบบทวนกระแส แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในช่วงที่สังคมไทยเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2539-2540 (จิตพร ศิริพันธ์ พันธ์เสน, 2550) แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจึงถูกใช้เป็นกรอบแนวคิดและทิศทางการพัฒนาระบบเศรษฐกิจมหภาคของไทย ซึ่งบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) และฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแผนพัฒนาฉบับที่ 10 ที่ได้มีการประกาศพันธกิจในการพัฒนาประเทศสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่สมดุล ยั่งยืน และมีภูมิคุ้มกัน เพื่อความอยู่ดีมีสุข มุ่งสู่สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน หรือที่เรียกว่า “สังคมสีเขียว” นอกจากนี้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยังถูกบรรจุในรัฐธรรมนูญของไทย เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในส่วนที่ 3 แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 78 (1) บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคง ของประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึง ผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ จึงทำให้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้รับความสนใจจากหลายภาคส่วนด้วยเหตุผลที่ต่างกันออกไป บ่อยครั้งความพยายามในการประยุกต์ใช้สะท้อนให้เห็นการคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในกรอบของความรู้เชิงเทคนิค เพื่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจแต่เพียงประการเดียว เช่น การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายใต้ข้อจำกัดของรายได้ การกระจายความเสี่ยงอย่างสมดุล และการแลกเปลี่ยนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น (จิตพร ศิริพันธ์ พันธ์เสน, 2550) จึงเห็นได้ว่าการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ร่วมกันกับการจัดการธุรกิจ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศนั้น เป็นสิ่งที่ต้องกระทำคู่กันไป หากธุรกิจใดสามารถที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจได้ ธุรกิจนั้นก็จะสามารถดำเนินธุรกิจให้อยู่รอดได้อย่างยั่งยืน

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักพิจารณาสำคัญอยู่ 5 ประการ (ไพศาล เนาวะวาทอง และรัชชัย ศุภดิษฐ์, 2551) คือ

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็นการมองโลกในเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยรอบอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยวิกฤติเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติได้ในทุกระดับโดยเน้นการปฏิบัติทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

5. แนวทางปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ต้องมีความเข้าใจถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียง จึงจะมีความมั่นใจที่จะนำไปทดลองปฏิบัติ แนวทางในการปฏิบัติหรือผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี โดยการประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามหลักการ 3 ประการ 2 เงื่อนไข และ 9 วิธีปฏิบัติ ดังนี้

1. หลักการสำคัญ 3 ประการ คือ

1.1 ดำเนินธุรกิจอย่างพอประมาณ คือ ทำตามกำลังความสามารถของตนเอง ไม่น้อยเกินไปและไม่น้อยเกินไป ทำอย่างรู้เท่าทัน ทำตามศักยภาพที่ตนมี ไม่ทำเกินความสามารถ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

1.2 ดำเนินธุรกิจอย่างมีเหตุผล คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ หรือเป็นการทำธุรกิจตามความถนัดและความชำนาญของตนเอง

1.3 ดำเนินธุรกิจอย่างสามารถคุ้มกันตนเองได้ คือ การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้และไกล เป็นการทำงานอย่างมีหลักประกันความคุ้มค่าได้ ควบคุมตนเองได้ ไม่โลภเกินไป ไม่เสี่ยงจนเกินความสามารถในการควบคุม

2. เงื่อนไข การทำงานหรือการดำเนินธุรกิจได้ผลดีจะต้องมีเงื่อนไขสำคัญภายในตัวผู้ประกอบการ 2 ประการ คือ

2.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ความรอบรู้ที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการนำไปใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ (ณัฐวุฒิ บำรุงแจ่ม, 2550) คือ การเป็นคนดี มีคุณธรรม ไม่เอาเปรียบลูกค้า ไม่เอาเปรียบพนักงาน แรงงาน ลูกจ้าง หรือผู้ส่งสินค้า นั่นคือเป็นคนสุจริต เทียงธรรม

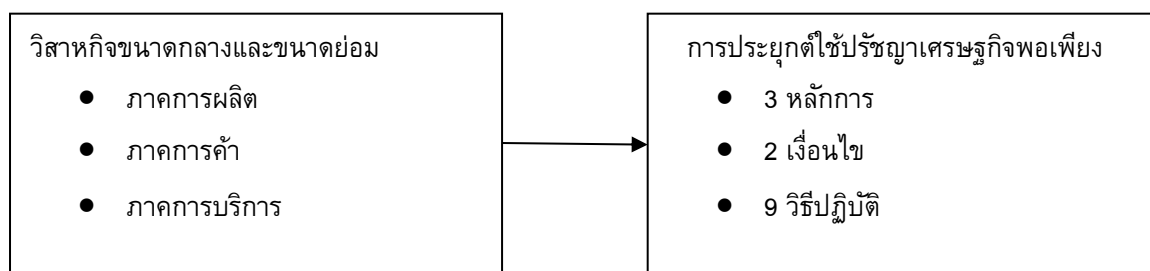
2.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย ด้านจิตใจที่ตระหนักในคุณธรรมและความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาและในระดับปฏิบัติรอบคอบในการดำเนินธุรกิจ (ณัฐวุฒิ บำรุงแจ่ม, 2550) ไม่โลภและไม่ตระหนี่ คือ การเป็นคนที่มีความรอบรู้ ในกิจการสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องด้วยความจริง

3. แนวปฏิบัติ คือ วิธีการประกอบกิจการธุรกิจโดยต้องปฏิบัติตามแนวทาง 9 ประการ คือ

3.1 ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ราคาถูก และมีประสิทธิภาพ

- 3.2 ประหยัด อดออม ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- 3.3 จ้างคนทำงานเป็นหลักมากกว่าใช้เครื่องจักรหรือเครื่องมือราคาแพง
- 3.4 ขนาดกิจการต้องไม่เกินกำลังของผู้ประกอบการ นั่นคือ มีขนาดพอเหมาะกับศักยภาพของตนเอง
- 3.5 ไม่โลภเกินไปจนควบคุมไม่ได้เน้นกำไรในระยะสั้น
- 3.6 ซื่อสัตย์ สุจริต เทียบตรง
- 3.7 กระจายความเสี่ยงโดยทำการหลายอย่างที่เอื้อประโยชน์ต่อกัน
- 3.8 ไม่ก่อหนี้สินจนเกินตัว ต้องสามารถใช้หนี้โดยปกติได้
- 3.9 ใช้วัตถุดิบรวมทั้งแรงงานในท้องถิ่น

ในการประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ร่วมกับการประกอบธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อยกระดับการพัฒนาของเศรษฐกิจฐานราก ว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งต้องมีการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้หลักการตามกรอบแนวคิด (สวกิจ ศรีบัติตา, 2549) ดังนี้

รูปที่ 1: กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะของการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แบ่งเป็น 3 ภาคธุรกิจ คือ ภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคการบริการ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการปฏิบัติในการใช้หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกเป็น 3 หลักการ (เดินสายกลาง ใช้เหตุผล มีภูมิคุ้มกัน) 2 เงื่อนไข (มีคุณธรรม มีความรอบรู้) และ 9 วิธีปฏิบัติ (ใช้เทคโนโลยีราคาต่ำ ประหยัด จ้างงานคนเป็นหลัก มีขนาดพอเหมาะ ไม่โลภเกินไป ซื่อสัตย์สุจริต กระจายความเสี่ยง ไม่ก่อหนี้สินเกินตัว และใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้ คือผู้ประกอบการกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและธุรกิจชุมชน จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ ที่กำลังดำเนินธุรกิจใน 3 ประเภท คือ ภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคการบริการ ในเขตจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เลือกจากผู้ประกอบการกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและธุรกิจชุมชนจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ ที่กำลังดำเนินธุรกิจใน 3 ประเภท คือ ภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคการบริการ ในเขตจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างเป็นระบบโดยจัดเรียงลำดับธุรกิจตามจำนวนการลงทุน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้กระจายอย่างทั่วถึง ในการกำหนดขนาดตัวอย่างใช้

วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างตารางสำเร็จรูปของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973 อ้างใน ชีรุฒิ เอกะกุล, 2543) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม และผ่านการตรวจสอบข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ทำการศึกษา แล้วนำแบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่น ด้วยวิธีคอนบาค แอลฟา เพื่อหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้ง 3 ภาคธุรกิจ จำนวน 30 ราย โดยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ประเภทของธุรกิจ เงินลงทุนจดทะเบียน จำนวนพนักงาน จำนวนปีที่ประกอบธุรกิจ จำนวนสาขาของธุรกิจ จำนวนครั้งในการลงทุนเพิ่ม ยอดขาย ที่มาของแหล่งทุน ที่มาของแหล่งวัตถุดิบ แหล่งจำหน่ายสินค้า สัดส่วนของหนี้สิน ต่อส่วนของเจ้าของ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 เป็นระดับความเหมาะสมในการประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้มาตราประมาณค่า (Rating scale) ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกตอบได้ 5 ระดับ (Likert scales) คือ

- คะแนน 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด
- คะแนน 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่น้อย
- คะแนน 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- คะแนน 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
- คะแนน 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามไปถามกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ฝึกอบรมผู้ช่วยนักวิจัยให้สามารถเก็บข้อมูลได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง โดยผู้ช่วยวิจัยคือนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นักศึกษาดังกล่าวได้รับการอบรมวิธีการเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ในพื้นที่ที่ผู้ประกอบการดำเนินกิจการอยู่ในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ

5. การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ 1 - ส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ค่าความถี่ ค่าระดับการปฏิบัติและระดับความเหมาะสม ซึ่งจะบอกถึงการประยุกต์ใช้หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งโดยรวมและรายด้าน ข้อมูลส่วนนี้วิเคราะห์โดยใช้สถิติต่าง ๆ เพื่อการตรวจสอบและตีความ

ข้อมูลเชิงปริมาณที่เก็บรวบรวมนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ในการวัดค่าระดับการปฏิบัติและความเหมาะสมในการประยุกต์แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มาหาค่าเฉลี่ยของคะแนนแต่ละข้อสามารถนำมาเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานและตีความหมายว่ามีระดับความเป็นไปได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 100)

- 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้มากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้มาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้ปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้น้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ พบว่า

1) ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจประเภทการผลิต คิดเป็นร้อยละ 72.83 มีจำนวนพนักงานในวิสาหกิจต่ำกว่า 10 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 มีทุนจดทะเบียนระหว่าง 50,001 – 1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.17 และส่วนใหญ่มียอดขายต่อปีของวิสาหกิจ 100,001 - 500,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.67

2) ผลการศึกษาระดับความเหมาะสมในการประยุกต์ใช้หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเหมาะสมในการประยุกต์ใช้หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ
1. หลักการดำเนินธุรกิจอย่างพอประมาณ คือ ทำตามกำลังความสามารถของตนเอง ทำอย่างรู้เท่าทันและทำตามศักยภาพที่ตนมี ไม่ทำเกินความสามารถ	4.44	0.61	มาก	6
2. ดำเนินธุรกิจตามศักยภาพที่ตนมี ดำเนินธุรกิจอย่างมีเหตุผล คือ ทำตามความถนัดและความชำนาญของตน	4.42	0.56	มาก	8
3. ดำเนินธุรกิจอย่างสามารถคุ้มกันตนเองได้ คือทำงานอย่างมีหลักประกันควบคุมงานได้ ควบคุมตนเองได้ ไม่โลภเกินไป ไม่เสี่ยงจนเกินความสามารถในการควบคุม	4.40	0.53	มาก	9
4. เป็นคนดี มีคุณธรรม ไม่เอาเปรียบลูกค้า ไม่เอาเปรียบพนักงาน แรงงาน ลูกจ้าง หรือผู้ส่งสินค้า นั่นคือเป็นคนสุจริต เทียบธรรม	4.72	0.46	มากที่สุด	1
5. เป็นคนที่มีความรอบรู้ในกิจการ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องด้วยความจริง	4.70	0.52	มากที่สุด	3
6. ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ราคาถูก และมีประสิทธิภาพ	4.36	0.60	มาก	11
7. ประหยัด อดออม ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	4.43	0.56	มาก	7
8. จ้างคนทำงานเป็นหลักมากกว่าใช้เครื่องจักรหรือเครื่องมือราคาแพง	4.38	0.81	มาก	10
9. ขนาดกิจการต้องไม่เกินกำลังของผู้ประกอบการ นั่นคือ มีขนาดพอเหมาะกับศักยภาพของตนเอง	4.45	0.58	มาก	5
10. ไม่โลภเกินไปจนควบคุมไม่ได้ เน้นกำไรในระยะสั้น	4.09	0.92	มาก	12
11. ซื่อสัตย์ สุจริต เทียบตรง	4.71	0.51	มากที่สุด	2
12. กระจายความเสี่ยงโดยทำกิจการหลายอย่างที่เอื้อประโยชน์ต่อกัน	3.99	1.08	มาก	14
13. ไม่ก่อหนี้สินจนเกินตัว ต้องสามารถใช้หนี้โดยปกติได้	4.00	0.93	มาก	13

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ
14. ใช้วัตถุดิบรวมทั้งแรงงานในท้องถิ่น	4.56	0.63	มากที่สุด	4
รวม	4.40	0.43	มาก	

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ มีระดับความเหมาะสมในการประยุกต์ใช้หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะดำเนินธุรกิจเพื่อให้เกิดผลกำไรและเป็นไปด้วยความราบรื่น เจริญเติบโต พยายามลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจ จึงดำเนินธุรกิจด้วยความระมัดระวัง (สุกิจ ศรีปัตตา, 2549) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นให้ธุรกิจดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่โลภมาก เน้นสร้างความมั่นคงแล้วจึงค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น ซึ่งเป็นการช่วยให้ธุรกิจสามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของธนาวุฒิ พิมพิก และจันทนา ฤทธิ์สมบูรณ์ (2553) ที่ทำการศึกษการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดจันทบุรี การศึกษาพบว่า ระดับความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้หลักการจัดการเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชนทั้งโดยรวมและจำแนกตามลักษณะของกิจการอยู่ในระดับมากถึงระดับมากที่สุด แนวปฏิบัติที่มีความเป็นไปได้สูง ได้แก่ การทำธุรกิจอย่างซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอาเปรียบผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตรงกับผลการวิจัยเรื่องนี้ที่พบการประยุกต์ใช้ในด้านเป็นคนดี มีคุณธรรม ไม่เอาเปรียบลูกค้า ไม่เอาเปรียบพนักงาน แรงงาน ลูกจ้าง หรือผู้ส่งสินค้า นั่นคือเป็นคนสุจริต เทียบธรรม มากที่สุด

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษการประยุกต์ใช้หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ พบว่า ระดับความเหมาะสมในการประยุกต์ใช้หลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เป็นคนดี มีคุณธรรม ไม่เอาเปรียบลูกค้า ไม่เอาเปรียบพนักงาน แรงงาน ลูกจ้าง หรือผู้ส่งสินค้า นั่นคือเป็นคนสุจริต เทียบธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ซื่อสัตย์ สุจริต เทียบตรง และเป็นคนที่มีความรอบรู้ในกิจการ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ด้วยความรู้จัก ตามลำดับ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ที่สนับสนุนงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

เอกสารอ้างอิง

- กัสดาล อยู่เย็น. (2544). พลวัตชุมชนบ้านเป็ดในภายใต้แนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตติพร ศิริพันธ์ พันธเสน. (2550). การวิเคราะห์นโยบายสังคมของรัฐภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- ณัฐภูมิ บำรุงแจ่ม. (2550). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิตของนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: เชียงใหม่.
- ธนาวุฒิ พิมพ์กิ และจันทนา ฤทธิ์สมบูรณ์. (2553). การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดจันทบุรี. *วารสารวิจัย มสด*, 10(1), 1-21.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ไพศาล เนาวะวาทอง และธวัชชัย ศุภดิษฐ์. (2551). การจัดการชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาหมู่บ้านคำปลาหลาย ตำบลบ้านดง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น. *วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม*, 4(2), 38-49.
- สุกิจ ศรีบัติถา. (2549). *การประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2549, 2 มิถุนายน). เศรษฐกิจพอเพียงในกระแสโลกาภิวัตน์และการเชื่อมโยงโลกาภิวัตน์ชุมชนกวิวัฒน์. *มติชนรายวัน*, น.20.
- อภิชัย พันธเสน. (2549). *เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงกับการวิเคราะห์ตามความหมายของนักเศรษฐศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อภิชัย พันธเสน, พิเชษฐ์ เกียรติเดชปัญญา, และสรวิชัย เปรมชื่น. (2546). *การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.